

De rol van jeugdwerk en transversale samenwerking bij de inclusie van jonge vluchtelingen en migranten

Jeugdwerk kan een sleutelrol spelen bij de inclusie en integratie van jonge vluchtelingen en migranten. Op het seminarie '[Bridges to New Beginnings](#)' van 3 tot 5 december 2018 in het Europees Jeugdcentrum in Straatsburg ontdekten beleidsmakers, onderzoekers, jeugdwerkers en vluchtelingen hoe ze bruggen kunnen bouwen met andere sectoren om de mensenrechten en participatie van jonge vluchtelingen en migranten te versterken. Het seminarie is een initiatief van het Jeugdpartnerschap van de Europese Commissie en de Raad van Europa. Namens het Departement Cultuur, Jeugd en Media van de Vlaamse overheid namen Jan Vanhee, EU Attaché voor Jeugdzaken en beleidsmedewerker Europees en internationaal jeugdbeleid, en Lien Wyckmans, beleidsmedewerker Europees en internationaal jeugdbeleid, deel.

Jonge vluchtelingen die zelf een jeugdorganisatie leiden kwamen er getuigen over de rol en impact van jeugdwerk voor inclusie en integratie: jeugdwerk bevordert participatie in de samenleving, creëert gelijke kansen en versterkt het zelfvertrouwen van nieuwkomers. Het benadert vluchtelingen en migranten als jonge mensen en biedt hen ruimte om jong te zijn. Ook Majd Khalifeh, journalist en auteur van 'Herboren', vertelde over het belang van de jeugdbeweging voor het maken van vrienden, intercultureel leren en het onder de knie krijgen van de taal. Toch staat jeugdwerk er niet alleen voor: samenwerking tussen zo veel mogelijk verschillende sectoren is essentieel.

Sleutels voor sociale inclusie

Deelnemers aan het seminarie 'Bridges to New Beginnings' deelden ervaringen rond transversale samenwerking inzake participatie en empowerment van jonge vluchtelingen en migranten. Vluchtelingen, beleidsmakers en personen uit verschillende sectoren reikten allerlei sleutels voor sociale inclusie aan:

- Als beleidsmakers en als samenleving moeten we verder kijken dan het label 'vluchteling' of 'migrant': zij zijn in de eerste plaats mensen, kinderen en jongeren, die op een volwaardige manier willen deelnemen aan de maatschappij.
- Jeugdwerk kan jonge vluchtelingen en migranten de ruimte bieden om gewoon jong te zijn. Daarnaast heeft jeugdwerk met en door vluchtelingen en migranten een positieve invloed op hun identiteitsontwikkeling, zelfvertrouwen, vaardigheden en actief burgerschap. Jeugdwerk stimuleert intercultureel begrip en sociale inclusie.
- In samenwerking met andere sectoren moeten we op zoek naar een holistische benadering voor de inclusie van jonge vluchtelingen en migranten, met respect voor hun rechten en vertrekkend vanuit hun participatie en ervaringen.
- Onder de noemer van 'jonge vluchtelingen en migranten' schuilt een grote verscheidenheid, en in een holistische benadering dient er evengoed aandacht te zijn voor specifieke categorieën zoals kinderen, meisjes en jonge vrouwen, en vluchtelingen en migranten in transitie naar volwassenheid.
- Taal telt: onze communicatie als overheid heeft een impact op de openheid van de samenleving. Daarbij moeten we oog hebben voor wat het betekent om een jonge vluchteling of migrant te zijn en welke meerwaarde deze jongeren kunnen betekenen in de maatschappij.
- Integratie is tweerichtingsverkeer: ook de samenleving moet haar verantwoordelijkheid opnemen zodat jonge vluchtelingen en migranten zich welkom voelen. Het is een constant proces dat vanaf dag één zou moeten starten, met en vanuit de lokale gemeenschap.

Integratie is een keuze, een mix van culturen en een meerwaarde voor iedereen in de samenleving.

- Echte inclusie werkt als een tegengif voor het toenemende populisme: wanneer jonge vluchtelingen en migranten hun verhalen, ervaringen en cultuur kunnen delen met de (lokale) gemeenschap, leidt dit tot een beter begrip en meer interactie.

Bruggen tussen jeugdwerk en jongeren in migratie

Vlaanderen ondersteunt het jeugdwerk in het betrekken van jonge vluchtelingen en migranten. Jeugdwerk is immers een recht van álle kinderen. [Wereldspelers](#), een initiatief van De Ambrassade, verbindt jeugdwerkorganisaties met jonge vluchtelingen en migranten in opvangcentra en lokale opvanginitiatieven. Hiervoor bracht De Ambrassade ook een handige [toolkit](#) uit die op Europees niveau als goede praktijk in de kijker gezet wordt. Jongeren, al dan niet in een migratiecontext, leren al spelenderwijs van elkaar en inspireren elkaar. In samenwerking met de Raad van Europa steunt Vlaanderen bovendien het project Youth.Together, een langetermijnstraining voor jeugdwerkers en jonge vluchtelingen die door middel van lokale jeugdwerkprojecten de ontwikkeling, de toegang tot onderwijs en de zelfstandigheid van jonge vluchtelingen en migranten willen stimuleren. Dit project kadert in het [Actieplan](#) van de Raad van Europa ter bescherming van vluchtelingen- en migrantenkinderen in Europa.

Interessant leesvoer

- [Wereldspelers](#), De Ambrassade
- [STEP-by-STEP together](#), Support, Tips, Examples and Possibilities for youth work with refugees, Partnership between the European Commission and the Council of Europe in the field of youth
- [Action Plan](#) on Protecting Refugee and Migrant Children in Europe, Council of Europe